

Vem behöver utbildning ?

Kommunerna, facket och handikapprörelsen vill ha mer utbildning för personalen. Tjänar personalutbildning våra syfte? Hur måste jag känna mig när det behövs speciell utbildning för att dra upp mina byxor? Hur ser omvärlden på mig?

Bättre lön istället för utbildning!

Ett av hemtjänstens största problem är rekrytering av personal. Ett sätt att göra arbetet mera attraktivt är att erbjuda bättre lön. Det har man inte gjort. Istället har man försökt uppgradera hemtjänstens status genom professionalisering. Man har satsat på heltidsjobb istället för timanställning. Man har framför allt velat uppgradera yrket genom utbildning. Jag ska inte uttala mig om behovet för utbildning för personal som ska arbeta för människor som inte är friska och som inte kan ta fullt ansvar för sig själv. Men vad gäller den grupp som behöver endast praktisk hjälp med dagliga sysslor vill jag påstå att personalen inte behöver någon speciell utbildning.

Oftast vårdutbildning

Vilken utbildning är det frågan om? De flesta utbildningar är "vårdriktade". Kommunen köper kurser från landstinget. Där förmedlas ofta den bilden att brukaren är "patient" och sjuk och måste vårdas eller aktiveras eftersom han eller hon inte kan ta hand om sig själv. Inget under att personal med en sådan utbildning behandlar oss som om vi bodde på en institution.

Handikappspsykologi för personalen?

Ska personalen ha kurser i "handikappkunskap"? Ett exempel är hemtjänstmässan som hölls i slutet av oktober i Umeå där det fanns ett seminarium om "Känslor och sexualitet hos äldre och handikappade". Vi är vanliga människor med individuella egenskaper precis som andra med. Sådana kurser permanentar fördomarna mot oss, nämligen att vi är annorlunda. Vem skulle bekosta ett seminarium om "känslor och sexualitet hos befolkningen i Vasastan"? En kamrat blev tillsagd av ett hemvårdsbiträde: "Jag vet vad du behöver, jag har haft 6

timmars undervisning i handikappspsykologi." Här blir utbildningen ett verktyg för förtryck! Vad jag behöver är inte en kurator som ska ta hand om mitt själsliv utan personer som ska hjälpa mig med påklädning, tvättning, städning och matlagning. Sådana sysslor borde de flesta klara av utan speciell utbildning. Allt annat som vi tycker är viktigt vill vi själva kunna tala om för våra assistenter. Vi själva är de bästa experterna på våra behov.

Arbetsledarutbildning

Vi måste se oss som arbetsledare och inte som vårdobjekt. Som arbetsledare måste jag kunna formulera mina behov och anvisa mina assistenter hur man ska utföra arbetet. Jag måste motivera mina assistenter och etablera en mellanmänsklig relation som är tillfredsställande för mina assistenter och mig. Jag får varken hunsas eller förneka mina behov. Det är inte alltid lätt. Om någon behöver utbildning, är det alltså brukaren. Det är dessutom mera ekonomiskt att satsa på utbildningen av brukarna. Omsättningen bland personalen är hög, däremot är omsättningen bland brukarna mycket låg. Den typ av utbildning ingår i STIL-projektet.

Vi är vanliga människor

Hur ser jag på mig själv när det behövs speciell utbildning för att hjälpa mig med det dagliga livet? Måste jag inte känna mig konstig, mycket avvikande och sjuk? På 60-talet bodde jag på sjukhus i 5 år mest därför att man tyckte att jag var så fruktansvärt sjuk och handikappad att endast utbildad sjukvårdspersonal kunde hålla mig vid livet. Det värsta var att jag trodde det själv. Idag är jag lika mycket funktionshindrad. Skillnaden är att idag har jag insett att jag inte är sjuk, att mina behov inte skiljer sig så hemskt mycket från andras behov, att det inte behövs någon speciell utbildning att dra upp mina byxor och att jag måste ta initiativet, rekrytera själv och tala om hur man ska utföra arbetet.

Om vi tror att vi behöver personal med specialutbildning, får vi inte vara förvånade över att vi hamnar på institution eller att institutionen flyttar in i våra hem!

Adolf